

Izbaja vsak četrtak
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravitelstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. ti-
skovnega društva do-
ljujejo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posebni listi dob-
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopis se ne vra-
ajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 40.

V Mariboru, dne 5. oktobra 1899.

Tečaj XXXIII.

Hudi časi.

Maribor, dne 4. oktobra.

Nemški pretepači in razgrajachi iz držav-
nega zborca so zmagali! Novo ministerstvo
se sicer ni moglo vzeti iz njihovih vrst, ker
v državnem zboru nimajo večine, zato pa
se je sestavilo iz uradnikov, ki so z malimi
izjemami zagrizeni pristaši nemških obstruk-
cionistov. Grof Clary, naš štajarski namestnik,
je ministerski predsednik in poljedelski mi-
nister, dr. Körber minister za notranje za-
deve, Welsersheimb za deželno brambo,
Wittek za železnice, Chledovski za Galisko,
Kniazolucki postane vodja finančnega mi-
nisterstva, dr. Stibral trgovskega in dr. Hartel
naučnega ministerstva. Vodilno ulogo v novem
ministerstvu bo igral dr. Körber, o katerem
vsi nemški listi pišejo z velikim zadovoljstvom,
da je odločen Nemec. Grof Clary je le okrasek
novega ministerstva, njegova največa naloga
bo, da spravi nemške konservativce iz držav-
nozbornske desnice. Isto nalogo bosta glede
Poljakov prevzela Chledovski in Kniazolucki.
Ako se konservativni Nemci in Poljaki od-
krhnejo od državnoborske desnice, potem je
večina minola, in uradniško ministerstvo bo
imelo lahko delo, da se vrže z vso silo na
Čehe in Jugoslovane.

Novo ministerstvo ima nalogo, da zopet
popravi omajano nemško premoč v državi,
to se pravi, da vzame Slovanom na jedni
strani vse, kar jim daje z Nemci enake pravi-
ce, a da na drugi strani Nemcem zagotovi
vse, kar jim je potrebno za nadvlado in tla-
čenje slovanskih narodov. Krasna naloga!

Ministerstvo s takim programom, četudi ne-
koliko prikritim, je očitno žaljenje in drzno
izzivanje slovanskih narodov. Tako mini-
sterstvo zahteva od nas Slovanov brezobzirno
in najodločnejšo opozicijo. Pravim, od nas
Slovanov zahteva brezobzirno opozicijo. Av-
strijski Nemci bi v enakem položaju namreč
ne ostali samo pri opoziciji, kakor so poka-
zali v zadnjem času. Mi Slovani pa ne smemo,
ne moremo tako daleč. Ako bi mi Slovani
delali take nemire, hitro bi imeli obsedno
stanje po naših krajih in puške bi pokale na
naše ljudi. Nemcem se ni storilo nič zalega
zaradi nemirov, ampak še sedanje minister-
stvo je moralo njim na ljubo odstopiti in
dobili so sedaj sebi prijazno ministerstvo.
Vse radi tega, ker so Nemci, a mi smo pre-
zirani in tlačeni, ker smo Slovani. Na nas
se sme streljati, mi se smemo pobijati kakor
psi, ker smo — Slovani. Na Dunaju se sedaj
v gotovih krogih odgovarja na vprašanje:
«Kaj pa če sedaj Slovani začnejo nemire,
kakor prej Nemci?» Odgovor: «Slovane po-
strelimo!»

Človeku bi zavrela kri, kadar sliši in
izve kaj takega. Toda ne sme nam zavreti!
A smemo pa krčiti svoje pesti, skripati z
zobmi ter si dušo polniti z neminljivo a
opravičeno jezo nad neznosnimi razmerami,
v katerih živimo avstrijski Slovani. Zajedno
s to jezo pa si napolnjujemo svojo dušo tudi
z upanjem po lepši bodočnosti. Mi Slovani
ne bomo zmeraj sužni in hlapci avstrijskih
Nemcev, mi hočemo biti svobodni, prosti...
in za to hočemo sedaj delati s podvojenimi
silami. — Kaj bodo storili naši državni poslanci

v državnem zboru v sedanjem, za Slovane
nesrečnem času? Mi nimamo pravice, dajati
našim poslancem kakih nasvetov, toda imamo
pravico, kritikovati njih postopanje. Ako bi
kateri naših poslancev upal podpirati novo
ministerstvo, imenovati bi ga morali mi in
ves narod, da je izdajica, da je slovenski
lskariot. Novo ministerstvo je liberalno, ka-
pitalistično in nemško, in v taka ministerstva
verno, kmečko in narodno-zavedno slovensko
ljudstvo nima zaupanja. Naši poslanci so
sedaj le v opoziciji na pravem mestu, in
tamkaj ob strani Čehov. Čehi so bili vedno
naši prijatelji in sedaj, ko pretijo njim in nam
hudi časi narodnega in gospodarskega boje-
vanja, oklenimo se jih trdno in zvesto!

Politični položaj.

Knez Liechtenstein ni mogel sestaviti
ministerstva, in zato se je poverila sestava
grofu Claryju. Kako je Claryjevo ministerstvo
sestavljeno in s kako nalogo začne svoje de-
lovanje, o tem govorimo v uvodnem članku.
Vsa javnost pripoznava, da Claryjevo mini-
sterstvo stoji bliže nemške razgrajache manj-
šine kakor slovansko-nemške večine. Storil
se je torej nenavaden, za državno veljavo
jako nevaren korak, da se je ugodilo državno-
zbornski manjšini, ne pa večini. Ako kdo meni,
da ni bilo drugega izhoda iz nemirov in
pretepanja, da desnica ni mogla premagati
obstrukcije, potem je to krivo mnenje. Desnica
bi že premagala obstrukcijo, a imeti bi morala
vajeti v rokah in vso prostost vladanja. Tega

Listek.

Klobukova povest.

(V. Hálek. — Jan Stanovsky.)

(Dalje.)

Vse to je pa le igrača proti temu, kadar
pride zima in z zimo pust. Takrat drči kočija
za kočijo že od šeste ure zvečer, in to ro-
potanje ne preneha prej, dok ni zopet šesta
ura — zarana. In ta zima! Pod vozom siče,
kakor bi dirjali po samih gadih, in mrazi
tako, da se moram čuditi, da ne postane iz
vsakega diha cima. Vse se zavija v kožuho.
I mačka zleze v zapečnik, da ji je toplo;
samo jaz moram čepeti na glavi, kakor da
bi mi kdo to plačal. Ušesa imam zmrle kakor
kos ledu, za nohte me vjeda mraz, kakor bi
bili moji nohti kako preskrbovalno vspreje-
tišče! Sam Cukrle (pes) me je danes omi-
loval, ko sva se z gospodarjem odpravljala
na pot. Da, lahko je milovati, če je človek
Cukrle in ima doma toplo stanovanje. Toda
biti klobuk na glavi kočijaža v pustnem času,
je hujše, nego biti najrevnejšim psom!

Naložila sva doma. Dame so zdevali v
kočijo — o, skomine so mi prišle po mi-
nistru! Ta vonjava, to šumenje svilnih ženskih

kril, ti klobuki, bratje iz roke mojega očeta,
slutite-li, kaka osoda vas čaka? Kočijaž kolne,
da se mu kadi od ust, ker mrhe vozijo leno
— meni pa je to ravno všeč. Pokukal in
poškilil sem z drobnim očesom na umeščene
dame... ti šopki na njih glavah! Ti po-
mladni cveti v taki zimi! In jutri?

V salonu so. Kaj tukaj zvedavih trpinov
pred salonom stoji, da bi videli, kako srečni
so bogatini! In jaz? Le za trenotek, in to le
mimogrede, pogledal sem na plesišče, da bi
se v bolesti spomnil, da sem v tem salonu
igral pred nedavnim prvo ulogo z ministrovo
glavo. Razlegala se je godba. Sluh me je za-
puščal; če bi se ne bil že malo naučil od
fjakrista kleti, mogoče bi se bil razplakal,
da se nisem več mogel v «kolu zavrteti!»

«Kaj pomaga!» pravil je moj gospodar,
in peljala sva že druge goste. Bil sem že
pijan samega gledanja te prevzetne človeške
razkošnosti in še danes se čudim, da se
nisem prekucnil s svoje glave. Pa da ne po-
zabim: danes ni bila nedelja in vendar je
bila glava kočijaževa — počesana. Peljalo je
toliko voz na bal, kakor da bi delili tam
srečo. Moj gospodar je danes bolj mlaskal s
svojim debelim jezikom, nego kadar je dežilo.
Kadar je mlaskal, bilo je to znamenje naj-
višje sreče. Danes bi bil mlaskal nepretrgoma,

da ni moral zdaj in zdaj kričati «hijo!» v
znamenje, naj se mu ognejo.

Konečno sva pripeljala zadnje goste in
nastopila je doba počitka, pa tudi doba v
mozg segajoče zime. Pri vožnji se klobuk
vendar malo ogreje, zdaj pa stati in zijati
pri salonu, dok ne zavpije kateri gost, da se
hoče peljati domu!

Pripoznam, da sem za blaženih dob zelo
rad plesal; zdaj pa stati pred plesiščem in ne
smeti plesati — to je zelo hudo! — to je
hujše, nego lačen stati v kuhinji in jesti le
vonjavo jedil! In ta zima! Zobje mi klepe-
čejo kakor bi bil vedro vina spil; trepavnice
na očesih imam težke, kakor rigelji (po-
krovi) na piskrih; ude otrple, kakor bi bilo
v njih pol centa svinca; kosti zime preprh-
nele, kakor predpotopne zveri; kdo bi ne
zajecal iz ozkega grla: «Zakaj o Bog, si me
vstvaril?» Toda niti zajecati ne morem, kajti
zamrla mi je beseda v ustih in primrznila k
jeziku. Na vsem telesu trepetam, kakor da
bi se bil skopal pod ledom; komaj da čutim
še življenje v sebi.

Tu zazveni hipoma: «Fijaker!»

Čujte, kaka hvala za prestane muke!
Komaj se pripeljeva domu, zapodi me ko-
čijaž pod mizo. Suh sem sicer kakor kost,
telebnil sem pa vendar ob tla, kakor bi

društvo naše, čegar udje so letos do 1. okt. prebrali 1800 knjig, skrbi za splošno omiko in vzbuja ljubezen do materinega jezika in do naše lepe slovenske zemlje. Politično društvo širi politično zavest in uči naše ljudstvo, kako bi se naj potegovali za svoje državljanske pravice. Hranilnica in posojilnica pospešuje varčnost med našim ljudstvom in mu daje v gospodarskih stiskah denarno pomoč. Novo ustanovljena kmetijska zadruga pa bo skrbela za vsestransko izboljšanje našega narodnega gospodarstva. Kako potreben je naš kmet poduka v gospodarskih rečeh! Ta poduk mu bo oskrbovala zadruga po svojih gospodarskih podučnih shodih, katere bo prirejala po različnih krajih naše župnije že bodočo zimo. Izboljšati in povzdigniti se mora naša vinoreja, sadjereja in živinoreja, oživeti mora potrebna domača obrt, obuditi se mora v naših kmetih ljubezen do gospodarskega napredka, pa bo bodočnost naša gotovo vselejša. Za vse to bo skrbela naša zadruga. Zategadelj pa se naši kmetje že zelo zanimajo za njo. V vodstvu zadruga so sami odlični in prebrisani kmetovalci, kateri bodo gotovo skrbeli, da bo napredovala in sčasoma prinašala obilnih koristij našemu kmečkemu ljudstvu.

Tu ob meji bo imela zadruga še veliko večji pomen, kakor drugod. Ravno tukaj potrebujemo trdnih slovenskih kmetov. Zadruga jih bo vse združila in zvezala; in ko bodo vsi popolnoma zavedni in za svoj narod navdušeni, tedaj se bodo ob samem porušile tukajšnje nemškutarske trdnjave. Če bomo vsi pridno delali na narodnem in gospodarskem polju, tedaj se nam Slovencem tudi tukaj ob meji ni bati za bodočnost. Zato čast in slava vrlim jareninskim kmetom, ki so prvi tukaj ob meji ustanovili zadrugo! Sosedje, posnemajte njih!

Iz Slovenske Bistrice. — Volitve v naš okr. zastop so pred vratmi, zato naši nemški in nemškutarski nasprotniki delajo na vse kriplje, da bi zmagali pri volitvah. Posebno pridna sta mestni župan g. Stiger in njegov novi zaveznik Kresnik iz Črešnjevca. Kresnik je stal poprej na slovenski strani, a zdaj se nam je čisto izneveril. Zdej dela za Nemce, dasiravno še vedno govori in se hvali kot najboljšega narodnjaka. Gospod Kresnik, ali Vam gre to od srca? Pravite sicer in agitujete, da se naj voli v okr. zastop vsak drug, le duhovnik ne. A vi niste le proti duhovnikom, temveč tudi proti Slovencem! Kajti zakaj ste pa zadnjič pri volitvi za okr. šolski svet delali za Nemce, dasiravno Slovenci nismo imeli nobenega duhovnika na listeku? Kaj hočete na to odgovoriti? Najboljše bo molčati!

Tudi g. Stiger ve, da se je pri Vas zgodila neka prememba. Takrat, ko ste sklicali tisti čudni kmečki shod, je vprašal g. Stiger nekoga: Kaj pa je prav za prav Kresnik! Nekdaj je bil za Nemce, potem je bil Mladoslovenec, kaj pa je zdaj? Res čudno vprašanje in pomenljivo za oba! Mislim, da je Stiger takrat že predobro vedel, kaj da ste zdaj, in boljše bi bil storil, ako bi o Vaši sedanji barvi ne bil povpraševal, saj je videl v Vas že svojega zaveznika! Lepo ste se torej spremenili in vendar še hočete veljati za Slovence! Pustite že vendar enkrat to, ter priznajte očitno, kaj da ste, da se svet ne bo več pričkal o Vas in Vaših barvah!

Drugi naš nasprotnik je g. Stiger. Ta je pred kakimi 20 leti bil strasten nemški agitator, a pozneje je to stvar pustil, ker ga je preveč stalo; zdaj pa se je zopet vzbudil iz svojega spanja. V tem spanju si je dobro odpočil, zato je pa zdaj tem bolj gibčen in zgovoren, kedar je treba pregovarjati slovenske kmete. Pa vprašamo Vas, g. Stiger, ali ste že pozabili, kaj ste obljubili pred dvema poštenima slovenskima kmetoma pred kakimi 16. leti. Takrat je bila vaša štacuna nekako čudno prazna, ker so se je Slovenci izogibali, in Vas je popadel strah. Zato ste na trgu pred Vašo hišo blizo apotekerja onima možema rekli: »Zakaj pa ne pridete več ku-

povat k meni? Kar je bilo, naj bode pozabljeno. Jaz se ne bom nikdar več mešal v take reči! Le pridite še k meni kupovat!« Ali ste to obljubo že pozabili? Če ste jo res pozabili, si jo pokličite zopet v spomin, in držite se je trdno!

Gosp. Stiger je bil sicer nekoliko let miren na zunanje in je bil nam Slovencem silno sladek in prijazen. Pa srca ni bilo pri sladkosti in prijaznosti. Večina mu dozdej nikdar ni zaupala, žalibog da je s svojo sladkostjo vjel marsikatero merodajno osebo, ki so mu zaupale do skrajnega vse! A mislim, da od zdaj ga bomo poznali od nog do glave po njegovih dejanjih, ker dela in agitira kakor Kresnik zoper duhovnike in Slovence. Slovenski rodoljubi, zapomnite si ga, kedar pridete v mesto potrebnih reči kupovat! Gosp. Stiger ima gotovo že toliko slovenskih grošev nakupljenih po svojih omarah, da se mu je začelo temneti pred njimi, zato dirja zdaj vedno okoli, da bi mu doma slovenski denar ne vzel pogleda. Nam se smilijo le njegovi ubogi podplati in ubogi konjički, ki morajo zdaj toliko trpeti, da bi g. Stigerja pripeljali na načelniški prestol v okr. zastopu!

Od Malenedelje. (V obrambol) V 37. številki z dne 14. septembra t. l. izvolil me v Vašem listu za naslednjimi besedami: »Da bi se le v šoli naši otroci učili več koristnega za kmetstvo življenje, ne pa toliko nepotrebne nemščine, kakor je je v zadnjem času gosp. nadučitelj začel na ljubo nadzorniku vtepati v mlade glave. Naši otroci naj ne bodo Nemci, ampak pridni gospodarji in skrbne gospodinjje.«

K temu imam to-le pripomniti: Kaj in koliko je poučevati v ljudski šoli, to določujejo stariši po državnih in deželnih poslancih. V temeljni državni postavi z dne 21. decembra 1867. stoji sicer v členu 19., da se nihče ne more siliti k učenju drugega deželnega jezika, toda stariši in nadzorovalna oblast zahtevajo od učiteljstva, da uči v toliki meri tudi nemški jezik, kolikor to ni na škodo maternemu jeziku.

Pri nas se v 1. in 2. šolskem letu ne učijo otroci nič nemški; v 3. in 4. šolskem letu se učijo po štiri in v ostalih šolskih letih po 5 ur v tednu. Tako se poučuje nemščina na naši šoli že 15 let. Učni jezik je za vse šolske predmete slovenski, le toliko se je od lani spremenilo v pouku nemščine, da rabi učitelj pri tem predmetu deloma nemščino za učni jezik.

Sprememba v metodi pa se je izvršila zaradi tega, ker tako zahtevajo nove učne knjige, katere sta nam spisala ravnatelj Schreiner in dr. J. Bezjak. Ako tu sem všolane občine želijo, da se na naši šoli ne bode nič več nemški poučevalo, naj dotične odboreve sklepe predložijo nadzorovalni šolski oblasti. V obče pa opazujem, da mnogim Malonedelčanom pouk v nemškem jeziku, ki ga dobé njihovi otroci na tukajšnji šoli, niti ne zadostuje, ampak pošiljajo po tu končani šoli iste v Radgono, v Ptuj, v Maribor, v Gradec, v Halbenrain med nemško ljudstvo večinoma zaradi tega, da se do dobrega nemški naučé. Se li dosledni gosp. dopisnik za te nič ne boji, da bi prišli kod Nemci nazaj?

Iz te taktike pa se da posneti, da ima zgoraj omenjeni dopis samo namen, meni zagnati poleno pod noge. Zakaj?

Zato, ker sem bil nekemu tukajšnemu avtokratu preveč pogledal v karte. . . . Od tod tisto pikanje in pa govoričenje o napadenih naših »odličnjakih«. »Da bi se v naši šoli otroci učili več koristnega za kmetstvo življenje«, to je tudi moja srčna želja. Ker so pa v najvišjem oddelku isti po letu šole oproščeni, po zimi pa vsled malomarnosti redno v šolo ne pridejo, se gospodarstva in gospodinjstva v šoli skoraj nič ne naučé. Bog pomagaj! Kaj ne? Zakaj le vedno zdihujemo po slovenskih gospodarskih in gospodinskih šolah? Saj imamo ljudske šole, katere naj vzgajajo pridne gospodarje in skrbne

gospodinjje. Ko bi le mogle vstreči vsem tem zahtevam! Simon Cvahte, nadučitelj.

Sv. Ana na Krembergu. (Marsikaj.) Posestniku Joži Cilecu v Zg. Ročici je pogorela viničarija; kakó je ogenj nastal, ni znano. Bil je zavarovan. Obžalujemo nesrečo slovenskega narodnjaka! — Tomažu Orniku v Sičah je umrl nadepolni sinček Friderik; ob njegovem grobu žalujejo stariši in sorodniki. Lahka mu zemljica! — Kakor se vidi, hočejo Cmu-rečani povsod storiti ono, kar ni dobro in s tem žaliti duhovščino, zlasti g. župnika Jan. Lopiča; ogrevajo se za M. Lutra. Daj Bog, da bi se ta kuga ne zanesla čez mejo na Slovensko. Žal, da se ta kuga širi že med dobrim, priprostim nemškim narodom. — Iz Nasove je bila posestnica Josipina Koler na obisku pri svojih stariših v Savinjski dolini, pri tej priliki se je zgubila njena šletna hčerka Ivanka, in se je zablodila 4 ure daljave. Našli so dekle četrty dan žandarji. Zahvalo izreka gg. Antonu in Andreju Brišniku, ter gospem in gospicam, da so se tako močno potrudili na iskanji dekleta. Naj matere dobro pazijo na svojo deco ter ne bo potreba tolike žalosti okušati! — Pri Sv. Janžu na dravskem polju, toraj na slovenski zemlji, imajo predstojnika, ki piše nemške potne liste, a mož večkrat nemščino pači, ter zapiše mesto »v Gnas« »v Knaus«; podpiše se pa namesto lepo slovensko »Lešnik« zmiraj »Lešnig«. Ali ni slovenske gore list?!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Mil. knez in škof) so včeraj služili v stolnici slovesno sv. mašo za presvetlega cesarja, kojega imendan je včeraj Avstrija obhajala.

(Duhovniške spremembe.) Vllč. gosp. dekan v Vuzenici, Tomaž Mraz, je stopil v pokoj ter se preselil v Slovensko Bistrico. Župnijski upravitelj v Vuzenici je postal ondotni kapelan č. g. I. Ivanc. Dekanijski upravitelj dekanije pa je postal župnik v Ribnici, č. g. Fr. Hrastelj. Župnik v Bučah, č. g. And. Fekonja, znan tudi kot marljiv slov. pisatelj, je stopil v pokoj. Župnijski upravitelj v Bučah je postal ondotni duhovni pomočnik, č. g. Ferdinand Ciuha.

(Proč od neprijateljev!) Mi stajarski Slovenci smo izdali geslo »Proč od Gradca«, ker smo se naveličali pošiljati v Gradec svoje davčne krajcarje, za kar smo sprejemali od ondot le psovanje in preziranje. Tudi slovenski Goričani so se zadnji čas prepričali, da bi menda bilo le boljše, ako ljudje, ki se nimajo radi, niso skupaj. Tirjajo razdelitev goriške dežele v dve, v goriško-slovensko in gradisčansko-italijansko grofovino. Le narazen, proč od neprijateljev, da bo enkrat stalen mir!

(Imenovanje.) Gosp. Franc Čuš iz Maribora je imenovan poštним praktikantom za Ljubljano.

(Narodno življenje v Mariboru.) Da se oživi naše že dolgo hirajoče narodno življenje, sklenil je odbor mariborske Slovenske čitalnice, da se ustanovita v kratkem dramatična šola in godbeni klub. Ako se ta nakana uresniči, bo brezdvomno prišlo v mariborsko slovensko občinstvo živahnejše življenje. Opozarjamo le, naj se skušajo pridobiti različni krogi za nameravana podjetja, da bo zanimanje in upliv splošen in večji.

(Cerkvene zadeve.) Dne 28. sept. je vllč. g. dekan rogaski, Fr. Šalamun blagoslovil 3 oltarje v rogaski podružnici sv. Jurija. — Čast. g. lazarist iz Celja, Fr. Kitak, je vodil tridnevno v Rogatcu od 25—28. septemb. — Dne 15. oktobra se začne v Celju v Narodnem domu zasebna orgljarska šola. Orglje za to šolo izdeluje gosp. Anton Turk, ki je pred kratkim prav dobro popravil orglje na Ponikvi. Ta gospod stanuje v Celju na Bregu.

(Na volilnem shodu v Vitanju) so se sprejele sledeče resolucije: 1) Celjska policija se ima poddržaviti. 2) Slovenci zahtevamo, da se nam dopisuje od vseh cesarskih in deželnih uradov, tudi od deželnega odbora, v našem slovenskem jeziku. 3) Na vso moč se ustavljamo zapeljevanju naših slovenskih učiteljev po socialdemokratskem nemškem Horvateku ter obžalujemo, da se nahajajo nekateri učitelji na Spodnjem Štajarskem, ki hočejo izpodriniti krščanski nauk iz šole. 4) Sladkorni davek se naj odpravi.

(V Pučnikovi gostilni) v Vitanju so se zbrali pretečeni ponedeljek dne 2. oktobra vsi, ki »protestirajo« proti kmetijski zadruzi in zavžitnemu društvu. Na pomoč jim je prihitel protestantski pastor sam. Ta jim bo pa že pomagal!

(Odpadnik od katoliške vere.) Pred nekaterimi leti je v lepem spodnještajarskem trgu ob Savi znan odvetnik imel prvo besedo ter vsepovsodi razodeval svoje sovraštvo proti sv. cerkvi. Izstopil je iz katoliške cerkve ter se dal pokopati na nekem travniku. Tudi njegov sin sedmošolec je odstopil od sv. vere ter postal pozneje za svojim očetom odvetnik v istem trgu. Pred nekaterimi meseci pa smo čitali v časnikih, da je odpadnik sin moral zapustiti svoj očetov dom ter se preselil nekam na ptujske. Njegovo posestvo delijo med saboj tisti, katerih vero in narodnost je odpadnik smrtno sovražil. Ali ni to očiten prst božji?

(Nemčurska olika.) Na shodu v Jarenini se je predzadnjo nedeljo prav nelep obnašal posilinemski naš Al. Gornik. Nagovarjal je pijance, da so motili govornike in izgovarjal besede, kakoršnih mi nismo vajeni. Krepko mu je pomagal Nemec Gierlinger. Gliha vkup štrih. Naši vrli jareninski kmetje so ju pomilovali in so se lahko prepričali, kako malo vabljiva je nemška olika, katero bi rada ta dva moža širila po Jarenini.

(Letina) v Savinskeji dolini bo srednja, po nekaterih krajih dobra, zlasti če bodo jesenski pridelki lepo donesli.

(Krofe so dobili.) V Žalcu je prišla voda, ki odteka iz Kukečeve pivovarne, tudi v nekatere studence. Vsi, ki so pili vodo iz teh studencev, dobili so guše (krofe.) Kakih dvajset oseb ima sedaj naenkrat to neprijetno bolezen.

(Vendar enkrat!) Gospoda učitelja Gostinčarja, ki se je moral povodom zadnjih celjskih izgrediv braniti nasproti nemškim poučilnjakom celo z revolverjem in je bil potem še zato zaprt, so izpustili dne 3. oktobra iz preiskovalnega zapora. Povsod v slovenskih krogih, kamor pride ta narodni mučenik, ga občinstvo ljubeznipolno pozdravlja in sprejema. Na glavi še se mu vedno poznajo znaki nemške podivjanosti.

(Kje je?) Pri izgredivih v Celju je bil napaden tudi slovenski solicitor g. Bovha. Ker se je pa branil, so ga zaprli. Zdravnik dr. Beck je streljal za g. Bovhom, ter ga tudi ranil, a njega niso zaprli. Sedaj pa je naenkrat dr. Beck izginil iz Celja. Zakaj? Preiskavo v tej zadevi je vzel drug uradnik v roke, dr. Beck je slutil nevarnost in junaško — zbežal. Nemško junaštvo!

(Iz šole.) Gospica Marica Strnad, učiteljica pri Sv. Jakobu v Slov. goricah, ki je znana v slovenskem slovstvu pod imenom Marica II., je stopila v pokoj.

(Umrl) je v Ptuj dne 2. oktobra t. l. gosp. Viljem Blanke, knjigotržec in posestnik tiskarne. Bil je Nemec in protestant.

(Za jezikoslovce.) Pri našem okrajnem glavarstvu se udomačuje novo narečje slovenskega jezika, kakoršno dosedaj ni bilo v navadi ne pri ljudstvu ne med slovenskimi pisatelji. Za naše jezikoslovce prinašamo tukaj le eden uzorec:

C. kr. namestništvo v Gradcu vsled odloka z. dne 10. avgusta 1899 l. št. 23262. čez Vašo pritožbo proti tuuradni razsodbi z dne 26. avgusta 1899 l. št. 6886. s katero se je ukrenitev v zadevi odstave Egon Viteza pl. Pistorja od mesta kot občinski predstojnik pri Sv.

Iliju odvrnila, ne razvidi nekaj ukreniti. O tem bodele s tem obveščeni.

C. kr. glavarstvo

Maribor dne 25. avgusta 1899.

C. kr. namestniški svetnik: Kankovski.

Veleučene jezikoslovce prosimo, naj nam dovolijo jim razložiti, kaj misli naše glavarstvo s tem pismom. Egon von Pistor namreč ne stanuje v občini šentiljski, vendar je v njej župan. Slovence, ki so toli prebrisani, da bi tudi lahko iz svoje sredine dali občini župana, je sram, da njihova občina hodi po župana v drugo občino. Mislijo pa tudi, da to ne gre, da bi imeli župana od drugod, kajti ta ne more skrbeti tako za občino, kakor domač občan. Vsled tega so se pritožili pri glavarstvu. To pa je seveda pritožba odvrnila. Zakaj? Vzrokov ne ve cel svet. Rekuriralo se je na namestništvo. Tudi odbito! Zakaj? Vzroki se ne navajajo, kakor je videti v zgornjem odloku. Ta odlok je tudi jasen dokaz, da ima naše ljudstvo celo prav, ako zatrjuje, da ne razume »nove« slovenščine, t. j. slovenščine, ki se nikjer ne piše, razven po nemških uradnikih, ki ne razumejo slovenski.

(Iz Celja.) Preteklo nedeljo ob 4. popoldne vršila se je na dvorišču »Narodnega doma« tombola, katero je priredilo tukajšnje kat. podporno društvo v prid okoličanske dekliske šole. Uspeh je bil prav povoljen. Z veseljem smo opazili, da je bila letošnja tombola polovico bolj obiskana kot lanska, navzlic temu, da smo imeli lani lepo vreme, med tem ko nas je letos močil dež. Res veselo znamenje! — Ob 8. uri zvečer pase je pričela že teden prej napovedana predstava igre »Reveček Andrejček«, s katero je novosnovani dramski odsek našega marljivega in delavnega pevskega društva otvoril svojo letošnjo sezono. Udeležba je bila že pri tem prvem večeru, lahko rečemo, da velikanska. Velika dvorana je bila do zadnjega kotička prenapolnjena. Igra, ki je spisana v 5 dejanjih, je trajala do 11. ure. Cela igra prednasala se je z izborna dovršenostjo, ki popolnoma opravičuje ogromno udeležbo na istej. Saj pa ima ta dramski odsek tudi moči, katerim je gledališki oder igrača, in ki so že mnogo svojih močij posvetili tej stroki. Ker je bila vdeležba prvega večera tako sijajna, ponavljala se še bo igra prihodnjo nedeljo. Pripravlja se še tudi nova igra »Miinar in njegova hči«, ki se bo prednasala na vernih dan. Kot žaloigra je ta igra za omenjeni večer posebno sposobna. — Dramatičnemu odseku voščimo veliko uspeha!

(Iz Petrovč.) Ustanovni ali prvi občni zbor bralnega in kmetijskega društva »Gospodar« se je prav imenitno izvršil. Vdeležnikov se je mnogo zbralo in tudi odlični gospodje iz Celja, Zalca, Griž, Gotovelj in drugod so nas mnogobrojno počastili. Hiša g. Jelovškega, kjer se je zborovanje vršilo, bila je vsa s slovenskimi in cesarskimi zastavami odeta. Vreme je bilo precej ugodno. Osnovni predsednik pozdravil je navzoče in takoj otvoril zborovanje. Za tem pa sta govornika gosp. dr. Karlovšek iz Celja o potrebi in koristi bralnih društev in g. Ivan Kač o kmetijski organizaciji z izbranimi, prepričevalnimi besedami ljudstvo podučevala. Navzoči so govornika pazno poslušali in ob koncu slišalo se je burno odobravanje in živio-klici. K društvu je pristopilo takoj tisti dan 28 udov, med temi 3 ustanovniki, prvi g. Ivan Kač, organizator kmetijstva. V novi ali stalni društveni odbor volili so se z vsklikom gospodje: Ant. Koren župan, predsednikom, Fr. E. Fridrich njegovim namestnikom, Jakob Cinglak kaplan, blagajnikom, Tone Goršek, tajnikom, Franc Sarh organist, knjižničarjem, Franc Pilihi, nadzornikom društvenega orodja in strojev. — Med zborovanjem nas je jako lepo kratkočasil petrovski mešani zbor, združen z gotoveljskimi pevci. Res ni ga lepšega kratkočasia, kakor je lepo ubrano petje. Lepo je bilo videti tudi vrle slovenske fante iz Arjevsi, Dobriševsi in drugod, kateri so se prav vzgledno obnašali in mnogi tudi takoj k dru-

štvu pristopili. Nameravamo sedaj napraviti veliki pevski zbor, kjer se bodo fantje iz vseh okoliških vasi v petji podučevali. Petje blaži um in srce. Na svidenje torej vrli slovenski fantje!

(Cesar jih hoče k vojakom imet'), naše slovenske fante namreč, zato prihajajo te dni od vseh strani v Maribor ter se javljajo pri pristojnih vojaških oblastih. Vsi lepe postave, vesele naravi, junaškega vedenja. Krik, vrišč in petje odmeva po ulicah. Fantje so veseli, vendar se jim pozna na očeh, da so se s solzami poslavljali od svojih starišev, od svojih dragih, od svojega doma. Z vriščem in petjem hočejo si prikriti resnico, da jim je nekako tesno pri srcu. No, nič ne de, to bo kmalu minolo, ko bodo začeli puško nositi in v kasarni stanovat'. Da bi le vedno ostali verni in narodni, tudi v cesarski suknji!

(Naš bivši urednik) g. B. Ferk, ki se je moral za štiri mesece odreči zlati prostosti, je zopet v sredini našega uredniškega in tiskarskega oboja. V njegovem duhu se snujejo sedaj velika slovstvena dela. Ker še nikdo ni opisal ječ našega okrožnega sodišča, odločil se je, da bo on prevzel to nalogo, kakor upa, na veliko veselje inšpektorja okrožnosodiščnih ječ, gosp. Morocutija. Naši bralci pa se bodo prepričali, da se našemu bivšemu uredniku vedno teče pero gladko in spretno. Delo bo začelo bržkone izhajati za časa državnozbornskega zasedanja, ker takrat konfiskacije niso tako nadležne. Kako priljubljen je naš bivši urednik v Mariboru, razvidi se iz tega, da je koj prve dni po prestali kazni začela policija žalostno povpraševati, ali ni morda pobegnil čez meje. A on je dihal v se prosti zrak tirolskih gor.

(Iz Ptuj.) Dijaska kuhinja v Ptuj podpira zopet letos početkom novega šolskega leta na teden 20 ubogih in pridnih slovenskih dijakov. Pričela je svoje delovanje skoro s prazno blagajnico, toda z nado, da najde med Slovenci ptujskega, ormoškega in ljutomerskega okraja zdatno podporo, kakor dosedaj. — Dijakov imamo na šestrazredni gimnaziji 176, med njimi skoraj dobri dve tretjini Slovencev. Da se je mnogim ubogim dijakom morala odreči podpora, je edino le kriva slaba podpora od strani takih, ki bi lahko bili društvo podpirali, — pa so ali na to pozabili ali pa ga podpirati niso hoteli. Ako primerjamo imenika enakih društev v Mariboru in v Celju, kaj naj rečemo k veliki razliki udov tam in tu? — Nas Slovencev v Ptuj je le mala peščica in tudi izmed teh prestejših število podpornikov »Dijasko kuhinje« lahko ob prstih na obeh rokah! Ako bi razni slovenski zavodi ne bili tako zdatno naši »Dijaski kuhinji« pod ramo segli, bila bi že šla zdavnej rakom žvižgat! Dragi slovenski rojaki! Pomislite, da je stanje Slovencev v Ptuj morda težavnejše nego kje drugod, posebno tudi stanje slovenskih dijakov; pomislite, da ni dovolj, fanta v šolo poslati z besedami: »saj boš že dobil podporo v Dijaski kuhinji«, ampak da je treba najprej društvu, ako hoče druge podpirati, gmotne vsestranske podpore!

(Štajerski nemški ognjegasci) imeli so zadnjo nedeljo shod v Celji. Celjani sprejeli so jih z vihrajočimi frankfurtarcami (to se razume!) z godbo in s heilanjem, na kar so se ognjegasci prav pridno odzivali. Shoda se je vdeležila dobra polovica slovenskih ognjegascev, — ki pa so pod nemško komando. Sramota! Pri svojem obhodu po mestu šla je cela množica teh heilarskih fajerberov izzivajoče po tlaku pred Narodnim domom, — akoravno je prostor pred Nar. domom prav obširen — in pri tem posebno glasno tulila. Iz tega vsega je bilo torej razvideti, da so prišli ognjegasci le netit in podpihovat ogenj germanskega navdušenja in sovraštva celjskih Nemcev do Slovencev za drugo jim je bilo malo mar. — Ko pa je prišlo popoldne do vaje, pokazali so ti fajerberi vso svojo nerodnost in nezmožnost in se gorostasno osmešili. Niti nove brizgalnice niso mogli

Poslanci! Gospod Zoff je še vedno med Slovenci!

pripraviti do delovanja. Ljudstvo se jim je v obraz smejalo in slisale so se opazke, ako bi sedaj začelo mesto goreti, zgorelo bi vse — s fajerberi vred. Nek posebno neroden fajerber bi se bil skoro ponesrečil, manjkalo mu je za las — in bil bi padel z dvonadstropne hiše! Potratili so celo popoldne s prepiranjem in kreganjem, nazadnje so si pa šli v gostilne — jezo gasiti: Heil und Sieg! Le tako naprej, nemški fajerber, samo pazi, da ogenj sovraštva, katerega trosiš okoli sebe, ne pokonča tebe samega.

(Iz Marenberga.) Letno zborovanje podružnice Ciril-Metodove za Vuhred-Marenberg dne 17. septembra 1899 v krasnem našem »Narodnem domu« na Stari pošti v Marenbergu je bilo zelo obiskano. Vendar so se vdeležili istega večinoma kmetje in delavci, kar je veselo znamenje, da se ljudstvo zaveda in pristrčno želi, da se ne bi njihovi otroci ponemčili. Da mnogo odličnih gospodov nismo videli, pripisujemo slabemu vremenu.

Njih nenavzočnost pa so vrli kmetje nadomestili, ker so bili v našem »Narodnem domu« vsi prostori prenapolnjeni, posebno iz Mute, kje je bilo največ nevarnosti, da se Slovenci izgubijo. Izvrstne pevkinje iz Mute so nas z milo donečimi glasovi narodnih pesmi jako razveseljevale, bodi jim javno hvala izrečena in upamo je drugo leto zopet slišati. Zraven tega, da se je letos že mnogo denarja poslalo od nas na društvo v Ljubljani za šolo na Muti, se je še nabralo čistega dohodka 19 gld. 82½ kr. Počastil je nas blagi gosp. dr. Pipuš, odvetnik v Mariboru, ki je navzoče, željno poslušajoče, v jedrnatem govoru razvedreval in opominjal, da le isti otroci, kateri se v narodni šoli izgojijo, imajo pravo ljubezen do svojih starišev in domovine. Ako pa hodijo popolnoma slovenski otroci v nemško šolo in se jim tamkaj le nemščina ubija v glavo, zgubijo ves čut in ljubezen do svojih starišev, ki nemškega jezika ne razumejo, postanejo breznačajnejši in navadno sovražniki vere in mile slovenske domovine. Šola ima nalogo značajnega človeka izgojiti, da spoštuje sam sebe. In le isti, kateri spoštuje sam sebe, se ne da za nos voditi od tujcev, ljubi svojo zemljo, svoje stariše in svojo domovino. Pristrčno zahvalo izrekamo gosp. doktorju za jasni in jedrnat govor in upamo, da bo v sreci ostal vsem. Gosp. c. kr. notar v Konjicah, Martin Kocbek, je brzojavil: V duhu z Vami želi mnogo prospeha, obitelj Kocbek.

(Kolovozi po vinogradih.) Stajarski deželni odbor je zaukazal odborom onih 39 okrajev, v katerih se ljudstvo peča z vinarstvom, sledeče: Z dopisom z dne 28. junija 1899, št. 1268, je centralni odbor c. kr. kmetijske družbe štajarske semkaj naznanil, da so kolovozi po nekaterih vinogradnih krajih, zlasti po strmih ležah, v tako slabem stanju, da je naravnost nemogoče, voziti po njih količkaj težja bremena, torej je tudi izvoznja vina iz vinogradov nemogoča in producent trpi vsled tega škodo, ker ne more neovirano oddajati, oziroma izkoriščati svoje trgatve. Zato se prosi, okrajnim zastopom naročiti, da se svoje nadzorne pravice gledé stanja občinskih cest in potov poslužujejo na obsežen način. Okrajnemu odboru se torej naroči, podrejenim občinam, v katerih se bavi ljudstvo z vinarstvom, zaukazati, da skrb za varnost in lehkoto prometa po občinskih cestah in potih. Ako bi katera občina svoje dolžnosti gledé naprave in vzdrževanja občinskih cest in potov ne izpolnovala, tedaj se naj, ako potrebno, postopa v zmislu § 24 zakona z dne 9. januarja 1870, dež. zak. št. 20. Mi nimamo sicer nič proti odloku, a to zahtevamo, da se naj ne postopa trdo, kjer občina ne stori popolno svoje dolžnosti. Nemški deželni odbor lahko izdaja taka povelja, ker ve, da bodo z njimi najbolj prizadeti slovenski kraji. Nemškim okrajem zida ceste na deželne stroške, nam Slovencem pa ne pomaga nič, ampak še naročuje nove ceste. Proč od Gradca!

(Slavnostne otvoritve Hausenbichlerjeve koče na Mrzlici) (1100 m) dne 28. septembra se je udeležilo nad 250 ljudi. Koča stoji v krasni dolinici in ima jako lepo lego. Ob polu dvanajstih sta bila koča in veliki križ pred kočo blagoslovljena. Gospod učitelj Petriček se je zahvalil v imenu pripravljalnega odbora za stavbo Hausenbichlerjeve koče vsem dobrotnikom, kateri so pripomogli do te krasne stavbe, in se je spominjal v lepem govoru rajnega rodoljuba Hausenbichlerja. Oddal je kočo »Slov. plan. društvu«, za kar se mu je zahvalil v navdušenem govoru zastopnik osrednjega odbora g. Verovšek. Gosp. prof. dr. Frischauf je zaklical našemu presvetlemu cesarju trikrat »živijo« in odposlala se je na njegov predlog cesarju udanostna izjava. Nadučitelj g. Kocbek je pozdravil vse udeležnike v imenu »Savinjske podružnice« in g. Kač je slavil zavedno kmetijsko ljudstvo. Na to se je pričela prosta zabava, med katero je gosp. Petriček nabral znatnih darov za kočo. Radost in navdušenje vladala sta pri vseh udeležencih.

(Iz Ljubnega v Savinjski dolini.) Gsp. dr. Anton Vilimek iz Prage se je zopet povrnil na Ljubno, kjer se kot okrožni zdravnik stalno nastani, kar v naznanilih naznanja.

(V mariborsko bogoslovje) so sprejeti gg.: Fr. Domanjko od Sv. Križa pri Ljutomeru, Alojzij Goričnik od Sv. Kungote na Pohorju, Jož. Kaučič od Sv. Petra pri Radgoni, Anton Klemenčič od Sv. Trojici pri Mariboru, Valentin Kropivšek iz St. Petra v Savinjski dolini, Jožef Lasbacher od Negove, Janez Luskar od Sv. Vida na Planini, Fr. Močnik od Negove, Jan. Ogradi iz Gornjegagradu, Martin Petelinšek iz Loč, Sim. Petek od Sv. Marjete niže Ptuj, Štefan Sagadin iz Spodnje Polskave, Ivan Skerbec iz Podsrede, Fr. Steremšek iz Gornjegagradu, Al. Zamuda od Sv. Križa pri Ljutomeru.

(Kranjske novice.) V Ljubljani so začeli skrbno gojiti učenje ruskega jezika. Poučuje pa dr. Jenko. To smo zapisali našemu razumnistvu in dijaštvu, da posnema Ljubljancane. — V Ljubljani se je ustanovila zveza krščanskih žen, ki šteje že nad 300 členic. Zveza bo delovala za vero in narod.

(Praški nadškof) je postal baron Skrbensky, dosedaj kanonik v Olomucu. Novi nadškof se je komaj 38 let star. Mišljenja je češkega, kar Čehe posebno veseli.

(Iz Portugalskega) poročajo, da kuga, ki se je iz Indije v Evropo zanesla, še nič ne ponehava. V mestu Oporto so 23. sept. tri osebe zbolele, ena umrla; 24. septembra sta med štirimi obolelimi dva umrla; 25. je eden obolel in 26. septembra so štirje zboleli. Naprave proti zabranjenju razširjanja bolezni so poosttrili.

(Žalosten pogreb.) Kakor poroča »Voss. Ztg.« iz Bruselja, bil je v vasi Montbliart žalosten mrliški spreved. Zapustil je belgijsko vas Montbliart ob francoski meji mrliški spreved. Pogrebi in vsi sprevodniki bili so jako žalostni. Umrli je zahteval baje v oporoki, da ga pokopljejo na Francoskem, kjer je bil rojen. Jokajoč in glasno stokajoč je prekoračil spreved mejo. Tu pridejo francoski colnarji nasproti in zahtevajo, da odpro krsto. Žalostni pogrebi se branijo na vso moč proti tej zahtevi. Toda colnarji ostanejo pri svoji zahtevi, zlasti, ker so videli, da je nekaj sprevodnikov peté odneslo. Le-ti, ki so bili obdani od colnarjev, so morali ostati. Zacinjeno krsto ali »trugo« so položili na tla in jo odprli. Bila je do vrha polna bruselskih čipk ali »špic«. — Tako so hoteli utihotapiti čez mejo dragoceno in z visokim davkom obloženo blago. Seveda se je žalost pogrebecev še zvečala, ko so jih prijeli in jim blago odvzeli.

(Sedemkrat vdova.) V Meksiki živi še precej mlada žena, ki se ni nič manj, kakor sedemkrat omožila in sicer ne civilno, temveč vselej po cerkvenem obredu. Prvikrat se je omožila l. 1880. Vsi moške so ji po-

mrli: prvi je padel iz kočije in se ubil, drugi se je zastrupil, tretji je ubit na lovu, četrti se je utopil, petega so umorili, šesti je tudi utonil, a sedmega jo ona sama — ustrelila.

(Kako si je pomagal iz zadrege?) Anglikanski škof MacLagau se najraje vozi v tretjem železničnem razredu, kjer je večkrat jako pisana družba. Tako je nedavno sedel v enem vozu z dvema pijancema. Kar se eden zmisli, da pogreša svoj denar, ki ga je moral eden sopotnikov izmakniti, ter prične potnikom žepe prevračati. Škofu prihaja vroče, ker se je bal sitnosti. Potaji se, kakor bi trdno spal. Pijanec se mu približa: »Halo, sosed, kje je moj denar?« Nič odgovora. Pijanec ga zgrabi za ramo ter strese. Škof spi kakor mrtev. Nato so oglasili drugi pijanec: »Pusti ga, saj vidiš, da je še bolj pijan, kakor sva midva!«

Društvene zadeve.

(Za šolo na Muti) nabral je čast. gsp. Rom od gostov v župnišču v Polju 8 K, č. g. Zmave na godu čast. g. dekana Hecla 10 K, č. g. dr. Medved 2 K, Neimenovan 1 K, na godu velč. gg. duh. svet. Mih. Lendovšek zbrani: Mih. Lendovšek, župnik v Makolah, Anton Hajšek, kanonik v Slov. Bistrici, A. Borsečnik, župnik v Gor. Polskavi, F. Heber, župnik v Spod. Polskavi, J. Sušnik, župnik v Črešnjevcu, A. Keček, kapelan v Kostivnici, vsak po 2 K; po 1 K č. gg.: Al. Cilenšek, Jakob Marinič, Mat. Škorjanc, V. Janžekovič, Fr. Cerjak, A. Pintarič, Janez Šanda in M. Stoklas 60 vinarjev. Skupaj toraj 19 K 60 vin. Bog plačaj!

(Okrajna posojilnica v Ormoži) registrovana zadruga z neomejeno zavezo imela je od začetka svojega poslovanja 15. jul. 1899 do 15. septembra 1899 denarnega prometa 80.926 K 53 h. — Zadrugnikov je pristopilo 125, ki so vplačali deležev 2500 K. Vložilo je 48 strank vkup 39.756 K. 36 h.; izposodilo si je 105 zadrugnikov 35.190 K. Opomba. Posojilnica obrestuje hranilne vloge s 4½% od 1. in 15. vsakega meseca ter jih kapitalizuje polletno. Rentni davek plača posojilnica sama. Posojila dajejo se zadrugnikom na osebni kredit po 6% na hipoteke pa po 5½%.

(Darove za družbo sv. Cirila in Metoda) so od 19. avgusta do 15. septembra t. l. pošiljali č. gg.: Nadučitelj Josip Žirovnik nabirko bogoslova J. Drašček ob g. Kuničevi novi maši v Gorijah 17 gld. 90 kr.; Martin Medved iz Laporij zbirko ob Cenčevem pogrebu zbranih duhovnikov za mutsko šolo 10 gld.; škofjeloska podružnica za l. 1899 32 gld.; kapelan v Poličanah Fran. Cerjak 5 gld. za šolo na Muti; Ivan Dimnik iz Trbovelj pokoro za zopernarodne grehe g. N. 5 gld.; ormoški kapelan Fr. Gartner s primicije g. Antona Kociper v Litmerku 7 gld. 10 kr. za mutsko šolo; korni vikarij v Mariboru Josip Cerjak 76 gld. za šolo na Muti — nabirali pa so to imenovano svoto: Vin. Poljanec 54 K, J. Somrek 25 K, V. Cerjak 18 K, Mandlišek 5 K; po 5 K so k onemu znesku darovali udeležniki župniškega izpita v Mariboru: V. Cerjak, A. Cestnik, V. Hribnik, L. Hudovernik, P. Gregorec, A. Novak, A. Podvinski, V. Sigl, Fr. Višnar in J. Weixl; deželnosodni svetnik dr. Gestrin poleg svoje letnine še 1 gld.; podružnica na Vranskem 50 gld.; besniški kurat, Fr. Seraf. Pokoren 5 gld.; besniška hranilnica in posojilnica 5 gld.; Ante Beg pri omizji rožnodolinskih in celjskih rodoljubkinj in rodoljubov 4 gld.; Franica Juškova v veseli družbi v Žicah pri Konjicah 1 gld. 10 kr.; vitanjski kapelan Fran. Trop na shodu pri Slapniku ob Vitanji za šolo na Muti 16 gld.; učiteljica Lojzika Freuensfeldova v veseli družbi pri Sv. Marjeti ob Halozah 7 gld. 50 kr. — Ko domorodno zahvalo izrekam vsem častitim darovalcem, opozarjam, kako uprav štajarske sestre in brate bodri naša prihodnja šola na Muti. Živela mutska šola in Vi, Slovenci — naprej! — Prvomestnik družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

(V odbor) kat. slov. polit. in gospodar-skega društva s sedežem v Jarenini so bili pri nedeljskem shodu v Jarenini izvoljeni sledeči gospodje: Gomilšek Fr., Polančič Jož., Zupančič Ign., Jager Jož., Zupančič Leop., Drozg Al. iz Jarenine Thaler Fr., in Cimperc Fr. od Št. Ilja, župnik Kapler Ivan od Sv. Jakoba in župnik Frangež Jernej od Sv. Marjete kot odborniki, za namestnike pa: Sekol Iv., Lorber Ant., Hauc Ant. in Plateis Fr.

Gospodarske stvari.

Daj nam naš vsakdanji kruh.

(Konec.)

Poglejmo pa si zdaj kmetijski in obrtni stan. Ali so ti zadovoljni z vsakdajnim kruhom. Zalibog da večinoma tudi ne. Saj si skoraj vsaki poleg kruha želi tudi lepo obleko, posebno ženske, ki bi rade hodile le v svili in že čevle hočejo imeti iz žameta in sukna, fantje morajo imeti poleg kruha še cigare in cigarete, uro in denarja, kmetje kočije, konjem imenitne drage oprave, lovsko pravico itd. pri tem pa pozabijo, da le jedno je neobhodno potrebno in to je, vsakdanji pa gotovi kruh in ne pri zadolženem posestvu. Obrtnik in rokodelc je revnejši, ker ga uniči velika industrija, pa ako bode vstražen in bode skrbel le za vsakdanji kruh, vso imenitnost in drage mestne zabave ter karte in igro pa

pustil, bode tudi on doživel boljših časov, kakor jih ima sedaj.

Kaj porečemo pa o delavcih, služabnikih in dninarjih. Tem pa družega ne svetujemo, kakor to, da tudi oni prosijo Boga, da jim da vsakdanji kruh, kajti v sedanjih razmerah človeštva ga nimajo, vsaj ne toliko, da bi se nasitili. Ti ljudje naj se vrnejo nazaj k Bogu, kojega so brez vzroka zapustili, naj se organizirajo na postavni katoliški podlagi, naj pustijo brezuspešno rogoviljenje in razsajanje zoper krščanstvo, narodnost in postavo, ampak združijo se naj pod zastavo krščanske ljubezni in pravičnosti, da bode tako mogoče tudi drugim stanovom se njim pridružiti in zahtevati od delodajalcev «mi hočemo naš pošteno zasluženi vsakdanji kruh!» Ne s kričanjem in rogoviljenjem, z mečem in ognjem se pridobi stalni vsakdanji kruh, ampak po postavni organizaciji vseh nižjih stanov in to so kmetje, obrtniki, služabniki in delavci.

Ta organizacija pa mora imeti trda tla, in ta trda tla da nam sveta vera in ljubezen do naroda, ljubezen do rodne zemlje. Ne v viharju in toči zori sad, nego v siju gorkega solnca in po vplivu rahlega dežja, in ne v sovraštvu narodov in zatiranju svete vere, v punktu in poboju se zboljša vsakdanji kruh človeštvu, ampak le v medsebojni bratski ljubezni pod sijajem sv. vere in narodnega ponosa. Iz rečenega mislim, da imam prav, ako trdim, da bode človeštvo srečno, ako prosi in si želi vsak le vsakdanji kruh in življenje, primerno njegovemu stanu. Iv. Kač.

Loterijne številke.

Dunaj 30. sept. 1899 5, 73, 57, 22, 58
Graz " " " 2, 44, 31, 47, 53

Svilnati damasti meter po 75 kr.

do 14 gld. 65 kr. — kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr. — najnovosejših tkanin, barvah in vzorcih. Zasebnikom poštne in carine prosto na dom. — Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, delo-ljubnim in stalno naseljenim osebam se prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. Ponudbe pod „1798“ Gradec, poste restante.

Slovenci, Slovenke!

podpirajte „Našo stražo“;
pristopajte k „Družbi sv. Cirila in Metoda“.

Štajarski Slovenci,

darujte za šolo v Muti

Slavnemu občinstvu v Ptuj in okolici na-znanjam, da sem otvoril

v Ptuj,

● minoritski trg šte. 3. ●

zalogo moke in drugih mletvornih pridelkov last-nega paromlina in vabim p. n. občinstvo k ži-vahnim naročilom.

Vodstvo zaloge je prevzel g. Emil Vouk.

Bilježi se spoštovanjem

Peter Majdič,

lastnik prvega avstro-ogerskega popolno avtomatičnega paromlina v Celju. 1-3

Slomšekove „PRIDIGE OSNOVANE“

glavnih spisov šesta knjiga.

Ravnokar je dotiskana in se začne te dni razpošiljavati.

Obsega v srednji 8° za uvod: «Vaje cerkvene zgovornosti» str. 1—150. — Potem I. del «Pridige ob nedeljah» (50) str. 51—248; II. del «Pridige ob zapovedanih praznikih» (20) str. 251—306; III. del «Pridige ob cerkvenih godovih» (12) str. 309—348; IV. del «Pridige ob godovih svetnikov sploh» (com-mune sanctorum) (32) str. 351—450.

Skupaj 114 pridig izborne vsebine.

Cena broširani knjigi s poštnino je 4 K.

Dobiva se v „tiskarni sv. Cirila v Mariboru“ pa tudi po vseh drugih slovenskih bukvarnah.

Slav. občinstvu in častiti duhovščini v Slovenski Bistrici in okolici se naznanja, da se dobiva v trgovini

A. PINTER, v Slovenski Bistrici

za zimo pripravljeno blago za mnogovrstne obleke, moške in ženske. Blaga se je mnogo nakupilo po ceni, ter se bode tudi po prav nizki ceni oddajalo.

Tam se dobi razen vseh vrst najboljših specerije tudi kar se posebno priporoča «Bartlnovo fosforovo apno (Futterkalk) za živino in svinje. Žitni strup proti smetljivcu. Ulatinovo sredstvo za čiščenje vina, za en sod velja 15 kr., katero čisti v 24 urah.

Živinsko sol rudečo in kamenito. Esenca za domačo pijačo, nadomestilo jabolčnika, Klobase za uničitev podgan in miši. Velika zaloga žganja po čudovito nizki ceni, vsake vrste železnina itd., itd. Kupujejo se tudi deželni pridelki, kakor: jajca, kuretnina, žito, laneno seme, deteljno seme, bučno seme, orehe, kostanj, mališno štupo, suhe gobe, veštajn, korenine, cvetice itd.

Podružnica se nahaja v Gornji Bistrici in se tudi tamkaj tu navedene in druge reči priporočajo.

3

Postrežba prijazna in hitra!

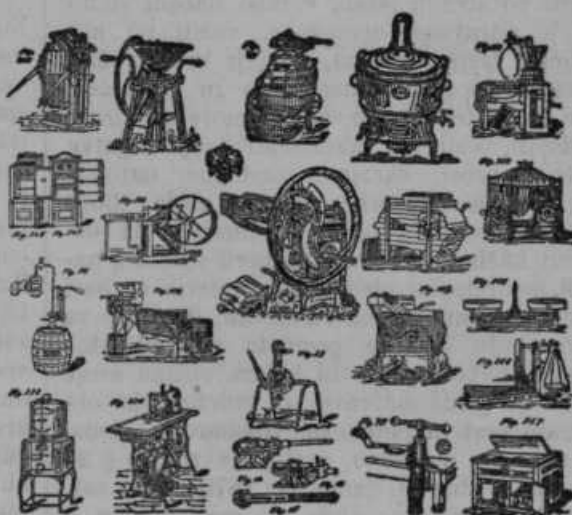
Janez Schindler,

Dunaj III., Erdbergstr. 12,

pošilja zastoj vsakemu cenilniku v slovenskem jeziku. V tistem se na-haja več ko 300 podob različnih strojev in orodja za poljedelstvo, obrt in hišne potrebe. Cene nižje, kakor povsod drugod. Pošilja se na poskušnjo. Reelna postrežba se jamči. Plačila prav ugodna. Solidni krščanski prekupci se iščejo.

Janez Schindler,

c. kr. 12-18
lastnik privilegij.
Dunaj III., Erdbergstrasse

Prodaja se pohištvo in kovačnica.

Naznanja se tudi, da se potrebuje kovač v občini, ki šteje nad 60 st. Več pove upravnistvo lista. 5-6

Razne

uradne pečate

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

pa ni imela že od Badenija sem, zato tudi ni mogla ničesa storiti. Ministerstva niso bila vzeta iz desničarske večine in so cincala med večino in manjšino. Odločnega koraka niso storile. Kaj bo sedaj s Slovani, ko veje zopet nam tako neprijazna sapa kot že dolgo ne? Tlačeni bomo, tepeni bomo, izročeni bomo nemški gospodaželjnosti in krutosti, toda ugonobili nas ne bodo, mi zaupamo v svojo lastno moč in božjo pravico. Vsak narod, ki je nastopal s krivico in krutostjo, še je bil kaznovan in tudi nemška podlost bo prej ali slej kaznovana. Slovani pa stojmo trdno in složno skupaj v sedanjih slabih časih.

Se naj kmetje veselijo?

Se naj kmetje veselijo novega ministerstva? Nikdar ne! Novi ministri so nemški liberalci, pristaši one stranke, ki je že tako globoko privedla kmeta, obrtnika in delavca v siromaštvo in bedo. Liberalna stranka je stranka kapitalistov, stranka borzijancev in trgovskih spekulantov, največjih škodljivcev kmečkega stanu. Pristaši teh škodljivcev so sedaj na krmilu. Kmetje se toraj naj ne veselijo, ampak naj trepetajo pred novim ministerstvom, novim političnim tokom. Slabi časi se začnejo tudi zanje. Posebno naši slovenski kmetje nimajo nič dobrega pričakovati. Nemec že sploh nima mnogo srca za slovenski narod, liberalen Nemec pa celo nič. Liberalni Nemci so najhujši sovražniki našega naroda. Zato pa, slovenski kmetje, terjajte od svojih poslancev, naj delajo novi vladi in vsaki ji nasledujoči liberalni vladi najstrožjo opozicijo, naj gledajo liberalcem na prste ter jim prikrajšajo njih politično življenje.

Socialdem. in narodno vprašanje.

Shod avstrijske socialdemokracije, ki se je pred kratkim vršil v Brnu, se je bavil tudi z jezikovnim vprašanjem. Sicer socialdemokratje kaj pametnega malokedaj stuhtajo, a v tej reči so vendar enkrat prišli s pametnimi nazori na dan. Izrekli so se za jednakopravnost avstrijskih narodov in izpovedali, da je nemški državni jezik v Avstriji neumnost. Mi smo radovedni, ali bodo ta sklep uvaževali tudi spodnjestajarski sociji, ki so bili v narodnem oziru z nemškutarji na isti stopinji. Posebno med mariborskimi sociji jih je mnogo, ki so dosedaj strastno nemškutarili. Sedaj so dobili dovoljenje, da smejo biti zopet Slovenci. Ali bodo ubogali?

Rusi o Slovencih.

Tudi Rusi so se začeli zanimati za ostale Slované. Knez Dimitrij Gahcyn piše v «St.

Petersburskih Vedomostih» pod imenom D. Muravlin razpravo «U Slovencev». Knez je nedavno potoval po slovenskih krajih ter se mudil tudi v Ljubljani. Iz krasnega članka vejeta ljubezen in navdušenje do našega naroda in naše lepe domovine.

Vojska.

Vojska mej Anglijo in Transvalom je dejstveno že napovedana, akoravno predsednik Krüger še ni prejel uradne napovedi. V zadnjem angleškem ministerskem svetu je stavil minister Chamberlain take pogoje, da jim Transvalci nikdar ne morejo pritrditi. Zahteva se namreč od njih, da plačajo vse stroške, kar jih je imela že sedaj Anglija s pripravami za vojno, da odstranijo vse utrdbe, odpravijo nekaj poslaništev, ki Angležem niso ljuba, in sploh pripoznajo Anglijo kot najvišjega gospodarja v vseh večjih zadevah. To pač ni prav nič drugega, nego pravcata napoved in Krüger je že v tem smislu uravnal vse svoje korake.

Dopisi.

Ponikva. Naše kmetijsko bralno društvo sklicalo je v svojem dveletnem obstanku na 1. t. m. svoje ude in prijatelje k dvanajstemu običnemu zborovanju, katero je obiskalo za naše razmere precejšnje število domačinov, pa tudi več tujih gostov, med katerimi smo z veseljem pozdravili tudi več gg. učiteljev in učiteljic iz Šmarja, od Sv. Vida in Sv. Petra v Med. selu od Sv. Marka ter drugo gospodo iz Celja in Šmarja.

Po prelepem jednatem pozdravu društvenega predsednika č. g. župnika A. Kreft-a, v katerem je pokazal nujno potrebo pojasnjevati ljudstvu nevarne razmere sedanjega časa in razkrivati nasilne in zavratne nakane naših sovražnikov glede vere in narodnosti, nastopil je dež. poslanec g. dr. Jožef Srnec, kateri se je blagohotno odzval pozivu našega društva. Njegova beseda je priprosta in zares priljudna, pride iz srca in zna najti zopet v srca pot. Ko je opisoval stisko in preganjanje našega naroda, videli smo solznate bisere v njegovih očeh, pa tudi marsikateri drugi imel je solznate oči. Narisal je z živimi črtami zgodovino slovenskega tlačanstva pod oholim nemškim graščakom in pod sovražnim mu nemškim mestjanom, kateri je imel vse predprave do obrti. Opisal je čas gibanja in duševnega vstajenja med Slovenci, spominjal se mož budilcev našega naroda in med njimi z navdušenjem omenil našega ro-

jaka neumrljivega Slomškega. — Omenil je veliko sovražstvo, katero kažejo Nemci do Slovencev v dež. zbornici in tudi zunaj zbornice v vsakdanjem življenju. Kot vzrok temu sovražstvu navedel je, da Nemci spoznajo, da Slovenci vkljub vsem sovražnim pritiskom vendar vstrajno napredujemo zaradi svoje brihtnosti, marljivosti in zadovoljnosti.

Ravno vsled teh lastnosti pa sme in mora biti vsak Slovenec ponosen na svojo narodnost in svoj materni jezik. Mi Slovenci smo še edina mogočna in široka reka, čez katero se brani postaviti Prusom in Prusakom most od severnega do jadranskega morja, pri katerem tudi naši nemški nacionanci tako pridno očetnjavo-ovadušno pomagajo zidati. Zategadelj so ravno zoper nas napeli vse žile in vse moči; ustanavljajo sovražna nam društva, kupujejo od slovenskih kmetov posestva, da bi nas tako preje izpodrinili in naše slovenske pokrajine namazali s črnorudeče-rumenimi barvami. Opisal je krivice, katere se nam godijo v Gradcu, kjer za nas ni srca, ni pravice, kjer se z našim denarjem podpirajo naši sovražniki. Tedaj proč od Gradca in novo središče za slov. Štajar!

Svaril nas je na dalje pred sovražniki, katere ima narod naš v svoji lastni sredini ter nas pozival, da naj pazimo, da se bode povsod uradovalo v našem jeziku. Nazadnje je povdarjal že sicer obče znano, pa vendar še premalo izvrševano pravilo: «Svoji k svojim!» ter pokazal na nečuvjenih zadnjih Celjskih dogodkih, da ima Nemec in nemčur za nas le takrat, kadar kaj kupujemo pri njem, prijazni obraz in še takrat je njegova prijaznost le hinavska krinka. Pokažimo njim, da živijo oni od nas, zahajajmo v Celju in doma le k slovenskim trgovcem, potem bodo naši nasprotniki kmalo izgubili svoje Bismarkove roge.

Potem je govoril odgov. urednik «Domovine» g. Ante Beg ter pokazal, da so naši poslanci v Gradcu mučeniki, da se njim grozi in ščuva zoper nje očitno po časopisih. Na njegov poziv izrekli so vsi navzoči gostje vsem slov. poslancem, osobito navzočemu g. dr. Srneču popolno zaupanje. — Tudi on je slikal našo tužno preteklost in sedanost, a budil v nas ob enem upanje in zagotovljenje, da bomo zmagali: Nemški grad je porušen v sipo in prah, slovenska bajta pa še stoji!

Nato so se sprejeli sledeči sklepi enoglasno: 1) Ker v Gradcu ni za nas pravice, zahtevamo mi štajar. Slovenci ločitev od Gradca in lastno svoje središče za šolske in uradovalne in urejevalne zadeve. 2) Ker se je pri zadnjih Celjskih izgredivih pokazalo, da Slovenec od strani mestne policije ne dobiva zadostne brambe in varnosti, zahteva se naj, da se Celjska mestna policija podržavi. 3) Zbrani zborovalci želijo drž. poslance Slovence, da se naj držijo slovanskih tovarišev tako dolgo, dokler ti ne stopijo v nasprotje našim narodnim težnjam in zahtevam.

Sklep pa je bil, kakor povsod: Imeli smo se dobro v prijateljskem krogu pri našem Petrinčiču. Obema gg. govornikoma in vsem dragim gostom kličemo slava in zahvalo in: «Na veselo svidenje!»

Iz Jarenine. (Kmetijska zadruga.) V nedeljo dne 1. oktobra se je ustanovila tudi pri nas kmetijska zadruga. Ko je sklicatelj osnovalnega shoda pojasnil namen naše zadruge ter razložil zadružna pravila, so takoj vsi navzoči pristopili kot udje k novi zadruzi. Nato se je vršil ustanovni občni zbor. V načelnistvo zadruge so bili izvoljeni gg.: Fric Šmirmaul, načelnik, Jakob Rošker, načelnika namestnik, Vinko Rotman, tajnik, Anton Lorber, blagajnik, Leopold Zupanič, Ivan Sekol in Alojzij Drozg, odborniki. V nadzornistvo so bili izvoljeni gg.: župan Ignacij Zupanič, predsednik, Tomaž Rojs, Lovro Murko, Alojzij Herič in Jožef Jager, odborniki, v razsodišče pa gg.: Jožef Polančič, predsednik, Florijan Lorbek, Anton Šparl, Franc Štancer in Karol Šauperl, odborniki.

Z ustanovitvijo zadruge je dovršena organizacija jareninskih Slovencev. Bralno

strela počila. Cukrl jo iz strahu pobriše. O Bog, usmili se me!

In človek bi še ne mrmral, če bi to minilo z današnjim dnem! Toda to se ponavlja vsak dan, kar trajajo pustni plesi. Jasni Emir, kdo bi v tem obupu ne mislil na samomor! To pa rečem, ako se skotnem še enkrat na svet, potem mu pa zaigram komedijo, kakršne še ni videl!

Nedelja je. Zima je taka, kakor da bi delala eksperimente in kazala ljudem, kaj vse ume. Da bi se moj gospod obranil vsaj nekoliko hude zime, igral se je malo z rujnim vinčkom. Zlezlo mu je v lase. Glavo je imel gorko in tudi jaz sem bil malo boljše volje. Toda kaj so sojenice napredle! Neki kočijaž se nama ni hotel ogniti, moj gospod je klel, beseda da besedo, kočijaža se jameta pretepali z biči in predno sem se nadjal, ležal sem v snegu na vseh štirih.

Moj gospod me ni več vzdignil in tako sem ležal, krvaveč iz sedmerih ran, v snegu do jutra. Mnogo ljudi je šlo mimo mene; pa kaj, ko je vendar imel vsak boljše klobuk, nego sem bil jaz — kdo bode se pripognil za revežem? Moj glas je bil glas vpijočega v puščavi.

Stoprav jutraj, ko sem že skoro zmrznil, prišel je do me Samaritan; usmilil sem se

mu. Zagnal je svoj klobučec na moje mesto in prilastil si je mene.

Ali mu naj bodem za to hvaležen?

Kako sem se imel pri njem in kakšna je bila moja konečna usoda — o tem v petem in poslednjem poglavju.

Smešničar.

(Za besedo prijel.) Sodnik: »Zaradi vaših zločinov ste obsojeni na deset let ječe; imate li še kaj dodjati?«

Toženec: »Hvala, gospod, raje bi kaj odtegnil!«

(Iz otroških ust.) Deček (stricu): »Povej mi stric, ali trguješ z živalimi?«

Stric: »Zakaj to vprašaš?«

Deček: »Moj oče je včeraj rekel, da prineseš vsako noč domu opico.«

Gost mudivši se dolgo pri čaši vina v neki obitelji se hoče pozno vračati domov, pa ne zna pota. Domača hčerka Albinka hiti k sosedu po kašipota ter kliče: »Tonč, Tonč!« Tonč si ravno v krmi dela gnezdo, pa vpraša: »Kaj je Albinka?«. Albinka: »Tonč, posodi enemu pot!« Tonč: »Kako pa — počasi ali ali hitro?«. Albinka: »Kako tako vprašaš, Tonč!« Tonč: »Veš, če hitro, vzamem palico, da ga napodim, če pa počasi, pa brez palice, da ga spremim«. Albinka: A ne Tonč, počasi!